

CILJ AMERIŠKIH SLOVANOV DAN NA KONFERENCI

Produkcija orožja
nazadovala 3%
v mesecu aprilu

WASHINGTON, 27. maja. —
Ravnatelj vojne produkcije, Do-
nald M. Nelson je nocoj posvaril,
da se mora produkcija orožja
v prihodnjih šestih mese-
cih povečati za 10 odstotkov, da
se nadomesti produkcijsko na-
zadovanje, ki se je pojavilo v
zadnjem času.

Nelson je opozoril, da je pro-
dukcija težkega orožja v aprilu
bila 3 odstotke pod produkcijo
v marcu, dasiravno tudi zadnje
imenovani mesec ni dosegel pro-
dukcijske kvote. Rekel je, da je
to zelo slabo znamenje z ozirom
na dejstvo, da bi vojni napor
moral biti baš sedaj, ko so v
teku priprave za invazijo Evro-
pe, na svojem višku.

Velik primanjuljaj grozi

Ako se produkcija v prihod-
njih mesecih temeljito ne iz-
boljša, je rekel Nelson, bo le-
tošnja vojna proizvodnja za 4
milijarde dolarjev nižja od lani-
ske. Produkcija v aprilu je bila
ravno tam kot v januarju.

Nelson je odkril, da medtem
ko se je produkcija v januarju
in februarju zmanjšala v so-
glasju s tožadnimi progra-
mom, pa je bil aprilski padec
nepričakovan, in da se v tem
mesecu ni dosegel kvote v no-
beni panogi težkega orožja: to-
pov, motornih vozil in aeropla-
nov.

Produksijska kvota za 1944

Iz Nelsonovega poročila je
razvidno, da je kvota vojne
produkcije za leto 1944 69 mili-
jard dolarjev, kar je 13 mili-
jard manj kot je predvideval pr-
votni program, glasom katere-
ga bi se imelo v tekočem letu
potrošiti za orožje vsota 82 mi-
liard dolarjev.

POROČNIK OBDOJEN NA SMRT RADI UMORA STIRIH

CAMP ANZA, Cal., 27. maja.
— Včeraj je bil tu od vojaškega
sodišča obsojen na smrt z
ustreelitvijo poročnik Beaufort
G. Swancutt, ki je 5. marca v
prostorih častniškega kluba mlado žensko,
ki se je nahajala z njim in tri
druge osebe.

Obsojenec, ki je 31 let star in
doma iz Wisconsin, je rekel,
da se ne boji umreti.

De Righter vzame dopust

John De Righter, klerik mest-
ne zbornice, ki je bil v petek s
svojo ženo vred obtožen v zve-
zi z volilnimi goljufijami v 22.
vardi, je v soboto popoldne na
priporočilo demokratiških coun-
cilmanov naznanil, da bo 6. ju-
nija odšel na dopust, potem ko
so mu councilmani dali zagoto-
vilo, da ne bodo nikogar imeno-
vali na njegovo mesto, razen a-
ko bi bil spoznan krivim. Te-
kom dopusta ne bo dobival pla-
če, ki znaša \$5,000 na leto.

FBI preiskava zahtevana

Thomas Emerson, zastop-
nik OPA urada v Washingtonu,
je v soboto zvečer po 24-urnem
proučevanju položaja racijskih
goljufij pri odboru št. 6 odpo-
toval nazaj v Washington. Pred
odhodom je izjavil, da je polo-
žaj tako resen, da je temeljita
preiskava od zveznih agentov
FBI nujno potrebna, in da bo
v tem smislu poročal ravnate-
lju OPA urada, Chester Bowle-
su.

VOJAKOV GROB

Tam daleč nekje je drevo sred

polja,

nikdo ga ne vidi, nikdo ne

pozna,

le veter mu veje skoz veje.

Vejeve trepeče, skrivnostno

šumlja,

in z listjem pokriva tla sredi

polja,

da polna so rмене odeje.

Tam daleč nekje je drevo sred

poljan,

tam sredi polja je vojak

zakopan;

nad grobom ne dviga se kamen.

Nikdo ne pozna ga, le mati

nekje

vzdihuje, pretaka v obupu solze

in moli . . . na vekomaj Amen.

Divje stavke lahko zadajo smrtni udarec unijam, svari predsednik avtnih delavcev

DETROIT, 27. maja. — R. J.
Thomas, predsednik United Au-
tomobile Workers organizacije,
ki spada pod okrilje CIO, je da-
nes objavil na članstvo rezko
svarilo, da ako člani ne prene-
hajo z "divjimi stavkami", se u-
tegne zgoditi, da bodo zadali
smrtni udarec unijskemu giba-
nju, kajti javnost ne bo trpela
stavk, ki zavirajo vojni napor.

"Unije bodo propadle, a ko
narod in naši vojaki pridejo do
prepričanja, da zaviramo vojni
napor je rekel Thomas, čigar
unija šteje več kot milijon čla-
nov.

Piketiranje v vojnem času je
anarhija

Thomas je poudarjal, da ako
unija ne bo držala besede, ka-
tere je dala vladi, da se tekom
vojne ne bo vodilo nobenih
stavk, tedaj se bo to hudo ma-
ščevalo nad delavskim giba-
njem, nato pa je dodal:

"Legitimne piketne linije so
nemogoče. Kdor danes postavi
pikete pred tovarno, ki produ-
cira za vojno, postopa kot anar-
hist, ne pa kot discipliniran u-
nijski član. Razumen unijski
član mora take pikete ignori-
rati."

Divja stavka pri Chrysler Co.
se nadaljuje

Thomas je podal svarilo iz-
javo z ozirom na položaj v to-
varni Chrysler Co. v Highland
Parku, kjer je lokalna unija št.
490 postavila pikete pred vse
vhode in drži od dela 2,000 mož.

To je že druga divja stavka
v omenjeni tovarni v teku ene-
ga tedna. Ko se je pretekli to-
rek končala prva stavka, je
glavni urad unije, odstavil u-

Ameriška artilerija zapira nacijski armadi pot za umik

Silna zračna armada
nad Nemčijo včeraj

LONDON, ponedeljek,
29. maja. — Včeraj je bila
nad Nemčijo in ostalo Ev-
ropo največja ameriška
zračna sila, ki je bila kdaj
poslana na eno misijo. Bom-
bardirane so bile rafinerije
umetnega olja v okolici
Leipziga. Druga napadna
sila je istočasno bombardi-
rala lokomotive, parnike na
rekah, zrakoplovna polja
in skladišča.

Na teritorij med Rokav-
skim prelivom in Leipzi-
gom je bilo tekom dneva
vrženih nad 8,500 ton
bom. V vseh napadih je
bilo udeleženih nad 6,000 le-
tal iz Anglije, in istočasno
je bila v akciji tudi zavez-
niška zračna sila v Italiji.

6,000 zavezniških letal razbijalo nacijske železnice

LONDON, 28. maja. — Te-
kom sobote se je nad Evropo
nahajalo 6,000 bombnikov in
bojnih letal. Tarča predinvazij-
ske zračne ofenzive so bile že-
lezniške naprave v Nemčiji in
Franciji. Opolnoči je zračni na-
skok na Evropo še vedno divjal
naprej in francosko obrežje na
drugi strani Rokavskega preli-
va je bila tarča tako silnega
bombardiranja, da so se na an-
gleški strani hiše tresle in da
je pohištvo odskakovalo v no-
tranjosti domov.

Včerašnji napad je bil eden
najsilnejših udarcev proti nacijs-
skemu transportnemu sistemu,
ki je bil podvzet istočasno iz
Anglije in Italije.

24 bombnikov izgubljenih

Bombardiranih je bilo naj-
manj 12 važnih kolodvorov, pet
zrakoplovskih polj, dve tovarni
za popravljanje letal in mnogo
železniških mostov. Na nacijs-
ke tarče je bilo vrženih nad
6,000 ton bomb.

Pri nekaterih napadih so za-
vezniške zračne sile naletele na
ostre opozicije, dočim so bili
drugi napadi izvršeni skoro brez
odpora, pravi poročilo ameriške
zračne komande v Angliji, iz
katerega je razvidno, da je te-
kom dnevnih operacij izgublje-
nih 35 bombnikov in sedem boj-
nih letal.

Mesta v Porenju in Franciji bombardirana

Poleg Berlina, ki je bil vče-
raj iznova bombardiran, so za-
vezniška letala bombardirala
važne železniške centre v zapad-
ni Nemčiji, in sicer Ludwigs-
hafen, Saarbrücken in Karls-
ruhe, medtem ko so druge na-
padne skupine udarile kolo-
dvore v francoskih mestih Metz
in Strasbourg.

Utihojenje radija v Budim-
pešti zgodaj zvečer ustvarja
vtis, da je zavezniška zračna
sila, ki je bombardirala nacijs-
ke naprave v južni Franciji,
bila tekom sobote v akciji tudi
na Balkanu.

Tekom dneva je bilo sestre-
ljenih najmanj 49 nemških boj-
nih letal.

100,000 mož broječi nemški armadi grozi zajetje v pasti; zavezniki zavzeli tri nadaljna mesta

Zadnja poročila s fronte v Italiji pravijo, da se cesta
Castelina nahaja pod ognjem ameriške artilerije, kar po-
meni, da je 100,000 mož broječa nemška armada za prak-
tične svrhe ujeta v pasti.

Katastrofa osmih nemških
divizij postaja od ure do ure
bolj obupna. Včeraj so zavez-
niške čete okupirale tri nadalj-
na mesta, in sicer Artena, Ce-
prano in Belmonte.

Daniel De Luce, korespon-
dent "Associated Pressa", je ob
11:55 snoči s fronte poročal:

"Cesta Caselina je tekom
dneba pod stalnim ognjem ame-
riške artilerije, medtem ko jo
ponoči bombardirajo naša leta-
la. Nemški promet po cesti je
vsled tega za praktične svrhe
nemogoč.

"Sekundarna cesta št. 5 je
tudi pod kontrolo ameriške ar-
tilerije, ki jo obstreljuje v bli-
žini mesta Cave."

Besen nemški odpor

Ko so ameriške čete, podprte
s tanki, naskočile Arteno, ki le-
ži dve milje od ceste Caselina,
so naleteli na besen odpor in
nemška artilerija in strojnice so

odprle uničujoč ogenj na Ame-
rikance, ki so napredovali pre-
ko vzpenjajočih se travnikov
proti svojemu cilju.

Nemci se zavedajo stiske, v
kateri se nahajajo. Tekom dne-
va so vrgli v boj novo divizijo,
v poizkusu, da držijo odprto ce-
sto Caselino, ki je glavna pro-
metna zveza med fronto in Ri-
mom.

Amerikanci vidijo v Rim

Eno poročilo s fronte javlja,
da so ameriški vojaki po zavzet-
ju Artene splezali na pečino,
dvigajočo se nad mestom, od-
koder se jim je nudil razgled na
obrise 23 milj oddaljenega Ri-
ma.

Dodatna divizija, ki je bila
vržena v boj na italijanski fron-
ti, je reorganizirana Herman
Goeringova divizija, ki je zad-
nji čas počivala v bližini Flo-
rence in je bila namenjena za
zapadno fronto.

BOJI MED FAŠISTI IN ANTI-FAŠISTI V RIMU

MADRID, 28. maja. — Ka-
kor se poroča tukaj, je včeraj v
Rimu prišlo do ostrih spopadov
med fašisti in anti-fašisti. Med
prebivalstvom vlada veliko raz-
burjenje z ozirom na bližanje
zavezniške armade.

KAPITAN TRGOVSKE LADJE USTRELJEN

WASHINGTON, 27. maja. —
Danes je bilo tu uradno poro-
čano, da je bil 19. aprila na kro-
vni trgovske ladje Thomas J.
Walsh ustreljen od topničarjev
mornariškega oddelka kapitan
Karl J. Larsen, ko je slednji za-
čel streljati na topničarje. In-
cident se je primeril, ko se je
ladja nahajala v neki lukni na
južnem Pacifiku. Druge okol-
ščine streljanja niso objavlje-
ne.

Lahkomiselna mladina

V soboto so se vršile gradu-
acije v dveh clevelandskih viš-
jih šolah, kar je dalo povod dve-
ma večjima prometnima nesre-
čama, ko so se mladi ljudje po
slavnosti podali na vožnjo z av-
tomobili. Resne poškodbe je do-
bilo pri tem šest fantov in de-
klet. Ena nesreča se je pripeti-
la v bližini Akrona.

Ustrelil ženo

V soboto okrog 4:10 zjutraj
je bil ustreljen na svojem do-
mu, 3896 E. 116 St., 27-letna
Mrs. Anna Kress. V policijskem
zaporu pod obtožbo umora se
nahaja njen 45-letni mož Mich-
ael, ki je po streljanju izjavil,
da ne ve, zakaj je ustrelil ženo.
Sosedje pravijo, da sta se za-
konca mnogo prepirala in da
Mrs. Kress že zadnje dve leti ni
hotela spati z možem.

Nov grob

JOSEPH VARDIAN

V soboto zvečer je preminil
na svojem domu rojak Joseph
Vardian, star 58 let, stanujoč
na 1265 E. 172 St. Doma je bil
iz vasi Dolence, fara Adlešice
na Dolenjskem, odkoder je pri-
šel v Ameriko pred 31. leti. Tu-
kaj zapušča žalujočo soprogo
Barbaro, rojeno Pozek, doma iz
iste vasi, dve hčeri Mary, poro-
čeno Draheim, in Anno Morel,
brata Antona, v Pittsburghu,
Pa., brata Johna, in v stari do-
movini brata Nikolas. Zadnjih
22 let je bil zaposlen pri N. Y.
C. železnici. Pogreben se bo vršil
v sredo ob 8:45 uri zjutraj iz
pogrebnega zavoda August F.
Svetek, 478 E. 152 St. v cerkev
sv. Marije Vnebovzeta, in nato
na Calvary pokopališče. Bodi
pokojniku ohranjen blag spom-
nin, preostalim pa naše soža-
lje!

NE BO LISTA

Ker bo jutri Spominski dan
in legalni praznik, ne bo izšla
"Enakopravnost, in urad bo za-
prt ves dan. Prosimo naše ce-
njene naročnike, da to nazna-
nilo upoštevajo.

V BOLNIŠNICI

V Polyclinic bolnišnici se na-
haja Miroslav Kne, stanujoč na
1415 E. 53 St., ki je prejšnjo
soboto srečno prestopal operaci-
jo. — Želimo, da bi se čim
prej zdrav vrnil na svoj dom!

NA OPERACIJI

Pretekli četrtek se je v Mt.
Sinai bolnišnici podvrget operaci-
ji rojak Adolph Tomšič, sta-
nujoč na 15221 Lucknow Ave.
Obiski začasno niso dovoljeni.
Želimo, da bi se mu ljubo
zdravje čim prej popolnoma
vrnilo!

Mestni vozniki grozijo s stavko

375 voznikov mestnih truckov
je sporočilo županu Lauschetu,
da bodo 5. junija glasovali gla-
de stavke, ako jim mestna vla-
da ne prizna dva tedna plačanil
poistinitve in plačo v slučaju bo-
lezni. Pravijo, da ako uživajo te
prave unijski vozniki, ki dela-
jo za okrajno upravo, ni nobe-
nega vzroka, zakaj bi jih ne
priznala tudi mestna vlada. U-
nija opozarja dalje, da mestni
vozniki delajo po sedem dni na
teden, odkar se je pričela voj-
na — 6 dni pri rednem delu, ob
nedeljah pa da pobirajo star ko-
siter.

Za darovalce krvi

Ker bo jutri na Spominski
dan več ljudi prostih kot obi-
čajno, bo urad Rdečega križa
na 1227 Prospect Ave. odprt od
10. ure dopoldne do 8. ure zve-
čer za darovanje krvi. Daroval-
ce krvi se prosi, da telefonira-
jo SU 1800, predno se osebno
javijo na uradu.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto)\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto)\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto)\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

LOUIS F. TRUGER:

DA SE NE POZABI...

I.

Dan, ko bodo morali kvizlingi in tisti, katerim so narodi zaupali svojo bodočnost in usodo, podati račun, kako so upravljali isto, se bliža, sicer počasi, ampak sigurno. In čim bolj se krči odmerek časa, v katerem lahko vsaj delno popravijo svojo zmoto, tem bolj postajajo nervozni. Radi bi zaustavili neizogibni polom vsega, kar predstavlja nazi-fašizem, ultra reakcionarno idejo, katera zanika narodom pravico svobode in življenja samega. Ampak sila hotenja po svobodi in življenju je tako velika, da bo strla vsako opozicijo, ki se ji bo postavila v bran. Današnja doba je doba ideološke revolucije, ki bo obračunala z tisočletnimi dogmami, obenem pa postavila ljudstva na pedestal suverenosti in enakopravnosti. Trpljenje, skozi katero so šli narodi v sedanji svetovni vojni, je ljudstva privedlo do spoznanja, da niso zato na svetu, da bi bili vladani od drugih, ampak da vladajo sami sebi; privedlo jih je do spoznanja, da ni med narodi nobene razlike, da je slehern izmed njih človek, ne glede na narodnost, veroizpoved ali raso, in da je vsled tega vsak izmed njih upravičen do najboljšega, kar mu more nuditi življenje.

Ta nova orijentacija in spoznanje pa ni nič kaj dobrodošlo tistim, ki so pred vojno vladali in so bili razred sam zase—razred, ki si je prisvajal predprave in prerogativa. Sicer ni ta razred povsod enako reakcionaren in vlade, ki so zbežale pred Hitlerjem v inozemstvo, razen jugoslovanske, so bolj ali manj demokratične. Ljudstva, katera je podjarmil Hitler na zapadu, so bila deležna večje demokracije, kakor pa južno slovanski narodi—Srbi, Hrvati in Slovenci. V jugoslovanski ubežni vladi, katera je bila sestavljena leta 1941, so bili ljudje, ki so reprezentirali politične zmote in napake zadnjih 30 let, ljudje, ki so bili proti vsaki spremembi odnošajev do ljudstva. Z eno besedo, člani vseh jugoslovanskih zamejnih vlad, od Ninčiča pa do Purića, so bili in so še danes reakcionarji prve vrste. Njim je ljudstvo le sredstvo za dosego svojih ambicij, in ker so reprezentirali in še reprezentirajo kralja, kateremu je dogma dela pravico vlade nad ljudstvom, vstrajajo na stališču, da so le oni upravičeni govoriti v imenu naroda, čeprav je ta narod zavrgel to reprezentacijo ter si ustvaril svojo lastno vlado ter postavil na čelu te vlade može iz naroda. Sedanja začasna vlada južno slovanskih narodov—Srbov, Hrvatov in Slovencev—je vlada ljudstva, za katero je položilo svoja življenja na oltar domovine sto in stotisočev sinov in hčera majke Slave. In nihče na svetu nima pravice zanikati tem narodom TEGA, za kar so plačali njegovi sinovi in hčere najvišjo ceno—svoja življenja. Kri, ki je tekla skozi tri leta za osvoboditev južnih Slovanov, je bila njih lastna kri—kri Jugoslavije.

Takoj po padcu Jugoslavije, je bil svet obveščen, da se je jugoslovanski častnik, Draža Mihajlović, umaknil s četami, katere je zbral v dolinah, v gore. Kot najvišji častnik je prevzel poveljstvo nad gerilci. Za nas, ki nismo poznali tedanjega položaja v Jugoslaviji, je bil Mihajlović legendarni junak, kralj Matjaž, kateri se bojuje za jugoslovansko edinstvo. Pred svetom je veljal kot osvoboditelj in simbol svobode. Na žalost pa ni bilo tako, kot smo se pozneje prepričali. Toda mnogim jugoslovanskim patrijotam, kmetom in intelektualcem, ki so bili v vrtincu zgodovinskih dogodkov, je bil Mihajlović simbol diskreditirane beograjske vladne klike in dinastije, katera je dala Jugoslovanom prvega diktatorja Alexandra, po njegovem umoru pa fašistično navdahneno regentstvo, v čigar atmosferi je rasel mladi Peter. Ko pa so pričele prihajati v svet vesti o bojih partizanov z okupatorji, je pričela slava legendarnega junaka pojemati, kajti veliko zmag partizanov nad okupatorji je bilo po jugoslovanski

zamejni vladi kreditiranih Mihajloviću, dasi je slednji ždel komodno v gorskem zatišju.

Ta kraja vojnih uspehov je bila izborna propaganda zamejne vlade ter je imela namen prepričati svet, da so režimske čete in režimski poveljniki tisti, ki napadajo Nemce in Italijane in ne partizani in Tito. Slednji niso nič drugega kakor kriminalci in banditi, Mihajlović jim je dodal še priimek komunisti in zamejna vlada je pridno ponavljala za svojim vojnim ministrom vse, kar je prišlo iz njegovega tabora, ne da bi se prepričala o istinitosti poročil. Jugoslovanska zamejna vlada je bila izmed ubežnih vlad edina, ki je na vse načine skušala ohraniti v deželi predvojni status quo. Skoro vse ubežne vlade so izdale na svoj narod proglas, ki je predvideval drastične socialne, politične in ekonomske spremembe. Jugoslovanska zamejna vlada ni nikdar, niti z daleka omenila kake spremembe, temveč se je kot klop držala svoje parole: status quo Jugoslavije se mora obdržati za vsako ceno. Če bi bila jugoslovanska zamejna vlada le malo bolj demokratska ter bi skušala razumeti narod, bi razkola med narodom in vlado, odnosno kraljem, ne bilo. Tako pa, ker njena propaganda stremi le za to, kako bi uničila in strla opozicijo naroda samega, bo občutila na svoji lastni koži posledice narodove odločnosti, da reši sam enkrat-za-vselej vprašanja Jugoslavije in Balkana samega.

Iz partizanskega tiska

(Sledeči članek je izšel v partizanskem časopisu "Vjestnik" 7. januarja 1944.)

Preskrbimo svojo armado

Največja moč naše vojske leži v tem, da je to naša narodna vojska. Naš narod in naša vojska sta neločljivo povezana. V življenjski nevarnosti so žene nosile hrano v prve boje vrste. Narod je dajal tudi poslednje grizljaje, ker je vedel, da ga vojska čuva pred ropanjem, nasiljem in požari, da mu prinaša svobodo.

V zadnjem času posebno v krajih južno od Save in Kolpe količina hrane, odmerjena za vojsko ne zadostuje več za njene potrebe. Razširilo se je mnenje, da je po kapitulaciji Italije prišla naša NOV do večjih zalog, ki bo zadostovala za dalj časa. To mnenje je popolnoma pogrešeno, ker so male njene zaloge že izčrpane. Drugi zopet mislijo, da bo pripeljana hrana iz severne Hrvatske zadostovala za prehrano vojske in ljudstva iz Like, Korduna, Gorskega Kotorja in Hrvatskega Primorja. Ne smemo se varati: razlita Sava, pogosti sovražni-kovi napadi, slaba pota in pomanjkanje prevozne živine—vse to moti prevoz hrane iz severne Hrvatske.

Imamo odbornike, ki svoj narod in neaktivnost pri zbiranju hrane skrivajo za razne izgovore. Pravijo, da je ljudstvo izmučeno in izčrpano, da ne more ničesar več dati. Tako mišljenje je samo dokaz, da ti tovariši nimajo pravega stika z ljudstvom ali pa prikrivajo svoje brezdjelje, s čimer zavestno ali pa nezavestno pomagajo sovražnikom in raznim špekulantom, ki še vedno hočejo borbo lastnega naroda.

Nekatere naše organizacije so slabo ocenile stanje prehrane in niso polagale dovolj pазnje kampanji za prehrano takoj po žetvi. Posledice so jasne. Tako važnega vprašanja, kakor je zbiranje hrane za našo vojsko in za najsiromašnejši del našega naroda, ne gre obravnavati z lahkoto.

Nikakor ne sme biti, da bi borci, ki branijo naše vasi in mesta, ostali brez hrane ali pa da bi pogrešali najvažnejša živila.

Naša vojska je vedno odvisna od ljudstva, kar se kaže prehrane in od nikogar drugega. Sami smo se hranili in branili, ker smo vedeli, da je prava svoboda samo tista, ki si jo priborimo sami. Nikdar in v nobenem vprašanju se ni delala razlika med borci in ljudstvom. Ko

je ljudstvo prišlo za časa ofenzive v težak položaj, je vojska dala iz svojih skladišč vagonne hrane, da prehrani gladno ljudstvo in zato je narod videl, da je njegova hrana najvarnejša v vojnih skladiščih.

Ako smo mogli lani poleti prehraniti našo vojsko, ko so bile naše organizacije šibkejšje in naša vojska moč manjša—bomo to storili tudi letos.

Prehranske komisije bodo s pomočjo antifašističnih organizacij vodile nabiranje hrane. Na masnih zborovanjih po vaseh bo vsak posameznik izjavil, koliko hrane more in želi dati za vojsko. Tam, kjer obstojajo odviški hrane, toda ni zadosti zavesti o potrebah ljudstva in vojske, bo prišlo do prisilnega odkupa hrane, ki bo služila kot pomoč onim, ki se ne morejo preživljati sami.

Na konferenci krajnih in okrajnih odborov je treba izdelati skupno z ostalimi antifašističnimi organizacijami jasen in pregleden načrt kampanje za zbiranje živil in začeti med ljudstvom tekmo pod geslom: kdo bo nabral več za svojo vojsko in potrebi narod.

Ako izpolnimo vse, kar je pred nami in razumemo vso važnost in pomembnost tega vprašanja, tedaj bomo rešili tudi ta veliki problem: prehrano naše vojske. Kakor vedno, se moramo tudi sedaj osloniti samo na lastno moč in zbrati rezerve za vojsko in omogočiti dobro oskrbljeni vojski, da izvojuje svobodo.

Zorko Golob.

Urednikova pošta

Obisk izletniških prostorov

Cleveland, Ohio. — Po več mesecih dela v tovarni, sem bil prvič prost preteklo nedeljo. Bil je res prav krasen dan, in porabil sem priliko ter sem se z družino podal na obisk naših izletniških prostorov S. N. P. J. Bila tam že zbrana prijetna družba. Zelo hitro nam je v tej prijazni družbi minil popoldan. Res, krasno je v naravi, posebno pa še, ker je bilo drevje v polnem cvetju. Razšli smo se šele proti večeru, z obljubo, da se zopet v kratkem vidimo.

Človeku se prav prileže malo razvedrila v teh časih, da se saj začasno pozabi na vojne težko-če.

Menda letos se na pikniških prostorih ne bo prirejalo kakšnih večjih piknikov, ker je pomanjkanje gasolina in ljudem je težko priti na prostore, in tudi pijačo se bo bolj težko dobi- lo. Toda kadarkoli imate priliko, obiščite naše izletniške prostore. Tam bodo gledali na to, da boste vedno prijazno postreženi.

Clan farme.

Pevci "Slovana" se zahvaljujejo

Spomladi je vedno dela čez glavo, da človek ne ve kje bi se lotil. To je moj vzrok, da se nisem zahvalil že preje. Prosim, da mi oprostite.

V današnjih dneh prirejati prireditve ni lahka stvar za "Slovane". Dobro je, da imamo nekaj dobrih podpornih članov kot so Frank Seitz in Joseph Mersek, ki sta priskočila na pomoč.

Hvala gostilničarju iz 185 ceste, Frank Champa za dobro postrežbo. Hvala našemu članu John Grabner, ki je igral tako lepe polke in valčke brezplačno. Mary Furlan nam je skuhala brezplačno. Charles Starman, o-skrbnik Društvenega doma, nam je šel v vseh ozirih na roko. Hvala direktorju Slovenskega društvenega doma na Re-cher Ave. za prosto dvorano za vaje in seje.

Hvala darovalcem v društveno blagajno Joe Henikman \$10, Louis Hafner \$5, Joe Rebek \$2, Anton Rotar \$1, Andy Božič (zidar) \$1.

Udeležba dne 16. aprila ni bila preveč povoljna. "Slovanom" je ostalo še precej za predihati, zato se je zbor "Slovana" odločil za piknik na 4. julija na pri- jaznem vrtu Slovenskega društvenega doma, Euclid, Ohio.

Prosi se vas še sedaj, rezervirajte si 4. julij za "Slovana".

Louis Furlan, tajnik.

AKTIVNOSTI DOMAČE FRONTE

Od časa zahrbtnega japon-skega napada na Pearl Harbor v decembru 1941 do sedaj so boje sile Zedinjenih držav utrpeli znatne izgube na raznih bojnih frontah. O teh izgubah se poroča od časa do časa. Malokdaj pa se poroča o izgubah, ki jih je ameriško ljudstvo utrpelo na tako zvani domači fronti, dasi je dosedaj število teh izgub večje kot na bojnih frontah. Na primer, v tem času je v raznih industrijah dežele izgubilo življenj 37.600 oseb; tako resno poškodovanih, da so trajno nesposobne za delo, je bilo 210.000 oseb; lažje poško-dovanih in začasno onespob- lenih za delo pa je bilo štiri in pol milijona oseb. Večina teh nezgod se je pripetila v vojnih industrijah ali pa v industrijah, ki so na en ali drugi način v zvezi s produkcijo za vojno. Urad za vojno produkcijo je zadnje čase začel posvečati posebno pozornost omejitvam ne-sreč v industrijah. Z njim so- delujejo vojni in mornariški de- partment in drugi federalni uradi. Posebno skrb se posveča izboljšanju varnostnih naprav in sestavi varnostnih in zdrav- stvenih odborov, v vojnih in- dustrijah in navajanju delav- cev k previdnosti.

Zvezni poljedelski depart- ment opozarja prebivalstvo Ze- dinjenih držav, da bodo farmer- ji dežele v letošnji sezoni po- trebovali milijone začasnih de- lavcev. Izredne moči bodo po- trebne pri obdelovanju polj, pri oskrbi živine in največ pri na- biranju ali spravljanju pridel- kov. Žetev, spravljanje sena,

nabiranje zelenjadnih pridel- kov in obiranje sadja bo zahte- valo mnogo izrednih delavskih moči. Mnogo teh moči se bo sku- šalo dobiti med dijaki, ki bodo na počitnicah in tudi med ljud- mi, ki iz enega ali drugega vzro- ka ne morejo opravljati indus- trijskega dela. Marsikatero farmsko delo morejo v sezoni opravljati tudi stari ljudje in šolski otroci. To bo pomenilo zanje zdravo delo na svežem zraku in zaslužek. Nekatere dr- žave so že ustanovile posebne tečaje, kjer se bodo prospek- tivni farmerski delavci iz velikih mest vežbali za sezonska dela na farmah. Korist od tega bodo imeli farmerji, dežela in za- časni farmerski delavci.

Urad za vojne informacije poziva prebivalstvo, da naj ne zametuje ali sežiga starega pa- pirja in cunj. Vse tako naj se odda organizacijam, ki se ba- vijo z zbiranjem takih reči, ali pa običajnim zbiralcem stari- ne in odpadkov. Potom njih bo prišlo do koristne porabe v voj- ne svrhe. Zavržen papir se po- rabí za direktno zavijanje raz- nih vojnih potrebščin ali pa predelan v lepenko v podobne svrhe. Iz vlaken nekaterih za- vrženih tkanin se izdeluje prvo- vrsten papir, potreben za vojne in civilne svrhe. Dalje so vlak- na cunj potrebna pri izdelavi asfaltnih streh. Take strehe no- sijo mnoga vojaška in civilna poslopja. V preteklem letu je streešna industrija porabila okrog 280.000 ton starih cunj, papirna industrija pa nad 200.000 ton; porabljenih bi bilo še mnogo več, če bi bile dostavlje- ne.

Zapisnik

SEJE IZVRŠNEGA ODBORA
SANSa 12. APRILA 1944
(Nadaljevanje)

Tisti ljudje se tega boje in sku- šajo z zavajalno propagando nas preleptiti. Gre za NOVO ali STARO Jugoslavijo. To je vpra- šanje. Kdor je proti novi Jugo- slaviji, ta je proti pravi narod- ni svobodi, proti našemu delu in proti SANSu.

Brat Zalar: Sedaj SANS ne dela drugega kot za Tita in Ti- ta in Tita in nič drugega.

Brat Kristan: Ni samo Tito, so še drugi. Kdaj že se je Ribar boril za isto stvar, za katero deluje danes! Imena političnih strank v Jugoslaviji danes ne pomenijo ničesar več. Svečenik Zečević je bil preje poveljnik četniškega oddelka; danes ima važno pozicijo v provizorični vladi. Mene nobena propaganda ne bo prestrašila s kakim "ko- munizmom." Naciji se danes po- služujejo vseh trikov. Na ta na- čin so hoteli zlorabiti tudi moje ime s tem, da v dotičnem ma- nifestu izjavljajo, da so poslali prepis tudi meni. Jaz nisem ni- česar prejel. Kot predsednik SANSa pa sem vedno pazil, da nismo nikoli ničesar sklenili ali storili, kar bi bilo v nasprotju z resolucijami kongresa.

Osvobodilna fronta Jugosla- vije ima svoje zastopnike po ce- li deželi in vsi delajo slično, kot se naglašja v naših resolucijah.

Ce pridejo med nas od nasprot- nikov načrti o pokoljevanju, jih moramo vzeti kot pretvezo za njihovo lastno propagando. Saj nismo otroci. Vse je le izgovor, da bi se tam ustanovila vojaška sila, ki bi podprla reakcijo in njen povratek. Žrtve bodo, če se vodi aktiven odpor ali ne. Slovane hoče Hitler uničiti, po- sebno pa so mu na piki Sloven- ci. Če se mu posreči razdvojiti jih in naščuvati enega proti drugemu, bi bilo njegovo delo toliko lažje. Kdor je nasedel njegovi nakani in pomaga širiti

njegovo propagando, ta sam pomaga uničevati svoj narod.

Brat Zalar: Dobro mi je zna- no, da ima Hitler razpeljano do- bro propagando. Je pa tudi pri- znan, da Slovencev zgrda ne bo pridobil, zato se poslužuje zvi- jač. Toda če hoče SANS svoje delo vršiti, ga naj vrši sam, ne pa Združeni odbor za njega. Združeni odbor samo hvali ko- munizem in Tita v borbi proti Hitlerju, ne pomisli pa, da bo v tej borbi vsa Slovenija uničena.

Brat Kristan: Odpor proti so- vražniku Slovenije materialno škoduje, to je res, toda če bi ne bilo aktivnega odpora, bi Slo- venci kot narod že davno več ne eksistirali. Nihče bi jih ne poznal sedaj, toliko manj pa na mirovni konferenci. Ne smemo pozabiti, da se je na slovenskih tleh porodila Osvobodilna fron- ta. In ker ta sedaj kaže uspehe, vojaške in politične, jih nazad- njaki napadajo. Reakcija danes rabi izraz "komunizem" za krin- ko svojega sovraštva proti Sov- jetski Rusiji. Posebno jo boli te- heranska konferenca. Koliko ko- munistov je v Sloveniji? Če jih je res 75 odstotkov med parti- zani, kot eni trdijo, odkod so prišli? Če jih je pa komunizem pridobil za boj proti sovražniku domovine, well, tedaj je pa ne- kaj doprinesel. Toda jaz mislim, da ni v Jugoslaviji nič več ko- munistov kot jih je bilo prej. Ljudi, kojih imena citamo v vr- stah Osvobodilne fronte, se ne sme onečaštevati. Ponovno pou- darjam: Gre za novo — ali sta- ro Jugoslavijo; za svobodno Združeno Slovenijo v okvirju svobodne, demokratične, fede- rativne Jugoslavije s tako for- mo vlade, kot si jo bo narod sam določil potom svobodnih volitev, ali pa za nadaljevanje razmer, kakor so bile pred in- vazijo. Vsled tega sem za to, da SANS svoje delo nadaljuje, kakor ga je v preteklosti. Če je Združeni odbor bolj aktiven, kakor pa je SANS, je mogoče deloma tudi moja krivda. Po- jasnili sem vam že, da me je bo- lezen zadrževala od dela. Cim se pa zopet nekoliko popravim, bom zopet delal. Delo, katerega je Združeni odbor vršil, je skup- no delo. SANS sam tega ne bi mogel vršiti in doseči enake re- zultate. Tega smo se zavedali, ko smo mu odobrili finančno podporo. Toda Združeni odbor je potrebna ustanova. Naša na- loga je bila ustanoviti ga. SA- NS je oče Združenega odbora. Vedno prihajate naprej z Ada- mičem. Vedno se spodbujate ob njega, tudi ob njegove pri- vatne zadeve, ki nimajo ničesa opraviti s SANSom ali Zdrže- nim odborom. Vsi imamo napr- ke, eni večje, drugi manjše, ali manj vidne, toda jih menda ni prost tudi Adamci. Toda za ma- lenkosti se ni treba tvegati, za velikansko njegovo delo pa po- zabljam. Jaz ne trdim na pri- mer, da je samostojnost Mace- donije slovenski problem, toraj naša naloga. Vendar je za bo- doči notranji mir na Balkanu velike važnosti. Potom Zdrže- nega odbora tudi SANS pma- ga pri tem delu za novo Jugo- slavijo.

(Nadaljevanje)

Društveni koledar

4. julija, torek. — Piknik zbora "Slovana" na vrtu Slovenskega društvenega doma, Re-cher Ave.
25. junija, nedelja. — Dom pa- danih Slovencev, 6318 Den-son Ave., obhaja svojo 5. let- nico z vrtno veselico.
16. julija, nedelja. — Društvo "Nanos" št. 264 SNPJ pte- di piknik na vrtu Doma pa- danih Slovencev, 6318 Den-son Ave.

Marta Ostenso

STRASTNI BEG

Mlada kanadska književnost skladnimi značaji in temnimi silami, zlasti med zakonci, med ameriškim slovom. Dežela, v kateri se stekajo in mešajo pri- padniki toliko plemen in naro- dov (Indijancev, Polutanov, An- gležev, Francozov, Skandinav- cev itd.) in raznoliki vpliv krvi, zgodovine, kulture in podnebja, je dala kanadskim piscem svoje- vrsten heterogen značaj: bodisi francosko duhovnost ali nordijs- ko mističnost ali pa angleško stvarnost v opisovanju prirode in oblikovanju značajev. Kanad- ski naseljenci se bavijo pretežno z obdelovanjem zemlje in ri- tištvom, potemtakem opisujejo njihovi pisatelji najrajši živ- ljenje in stremenje preprostih kmetarjev (Robert Stead, r. 1880) ali ribičev (F. William Wallace, r. 1886).

Med najboljšje sodobne skan- dinavsko-kanadske pisatelje se prištevajo Mazo de la Roche, of Toronto, avtor slovite avtobio- grafske knjige "A Search for America" ("Iskanja Amerike"), Lavra Salverson, Filip Grove in Marta Ostenso.

Darovita komaj tridesetletna pisateljica Marta Ostenso se je rodila l. 1900 pri Bergenu na Skandinavskem in živi od svo- jega tretjega leta dalje v Kana- di, kjer je v Kennebecu dovr- šila srednjo šolo in vseučiliške študije. S svojimi romani, ki se odlikujejo tako z mističnim občutjem do narave kakor z an- glosaško stvarnostjo opisovanja, si je pridobila med stoterimi tekmeči častno latoriko in je prejela za svoje najboljše delo "Klic divjih gosi" svojčas prvo nagrado. Ta njen roman je iz- šel prvič l. 1925 v Ameriki pod naslovom "The Wild Geese" (Divje gosi), a v Angliji pod imenom "The Passionate Flight" (Strastni beg) in je ponesel njeno pisateljsko ime tudi izven Amerike. Naslednje leto je iz- šel skoraj enako močni ro- man "The Dark Dawn" (Pre- bujenje v temi), leta 1927 "The Mad Carews" (Blazni Carew- si) in leta 1930 je izšel "The Young May Moon" (Novi mlaj).

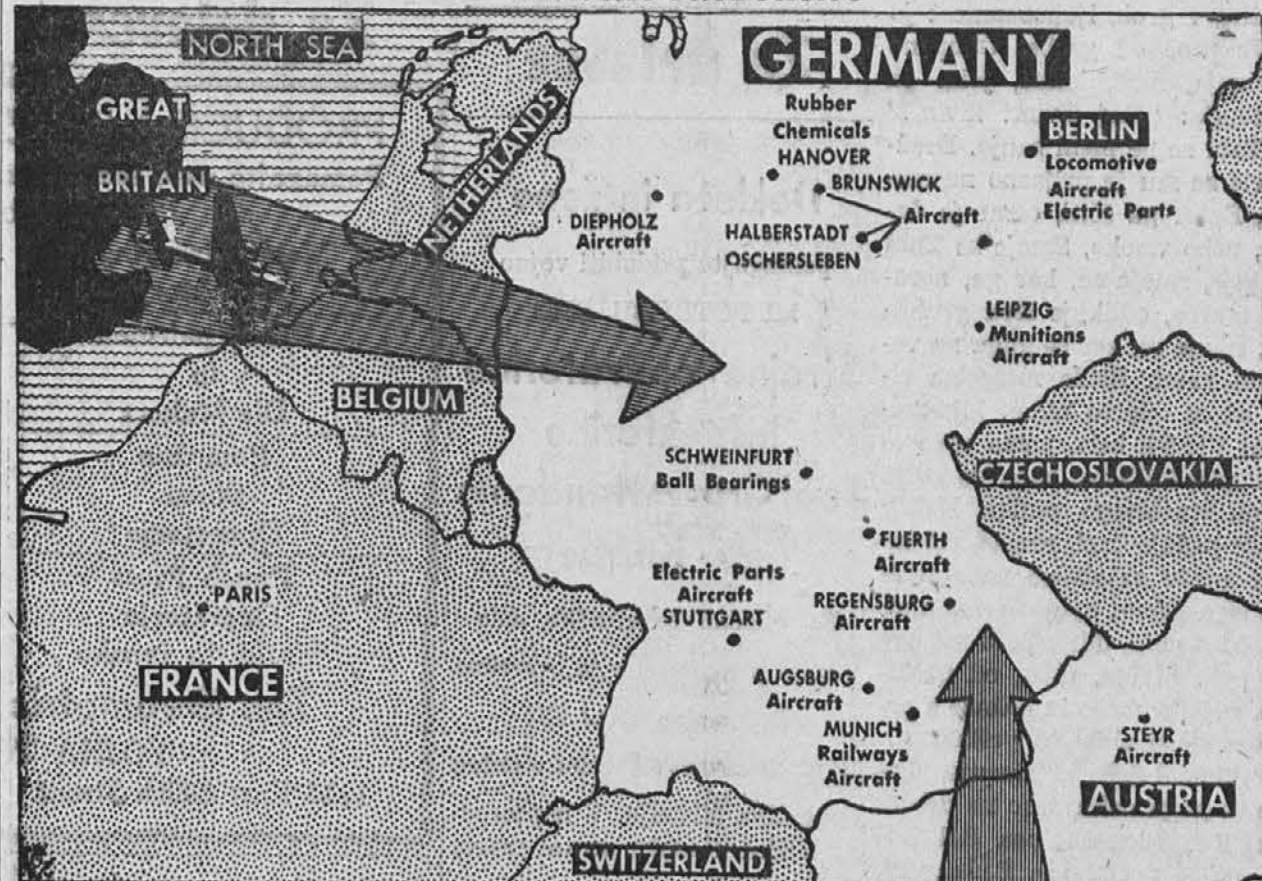
Osnovni problem njenega pri- povedništva je borba med ne-

lami, zlasti med zakonci, med pristnostjo in potvorjenostjo, med pravico in nasiljem. V tem neizprosnem, do samih korenin življenja segajočem trenju usod zmagujejo njeni idealni, globoko čuteči in više stremeči junaki, prevladuje duh nad gmoto, živi etos nad zgolj moralno korek- tnostjo ter nad duhovno brez- čutnostjo in slepoto.

Neka nedoumljiva, temna sila visi nad posameznimi družinami njenih romanov. Ljudje so v o- blasti te neprijazne usode navad- na igrača, a zemlja, gmota nje- no sredstvo. Pisateljica sega smelo in brezobzirno v mračne globine te rodbinske tragike. Njeni v jedru zdravi in solčni junaki si zmagoslavno utirajo pot skozi kraljestvo nevidnega demona, čigar prototip je junak našega romana Kaleb Gare, ki ga njegova hčerka in antipod Judi- ta imenuje utelešenega hudiča. Z moško odločnostjo se bori Ju- dita, pristno, nepokvarjeno, če- tudi skrajno strastno dekle proti rodnemu očetu, samogoltnemu, strogo puritansko mislečemu na- silniku. V grudo zaverovani sta- rec je slep in gluha za vse, kar ne rabi njegovi sebičnosti in po- hlepnosti. Temu izkoriščevalcu je denar več kot človečnost, gru- da več ko rodni otroci. Zemlja, sirova in zahtevajoča, mu je edi- ni smoter, ki se mu zdi vreden življenja in truda. Edinole njej hoče posvetiti sebe in svoje otro- ke — mož, ki je "postava in cerkev" v Oelundu. Hčerka Ju- dita se bori proti njemu z edi- nim orožjem, ki ga ima — z mladostnim zanosom in vero v boljše, lepše življenje. V to ne- enako borbo poseže na zadnje simbolično usoda sama in ob- sodi nasilnika, da ga zemlja — demon, ki mu je slepo in brez- obzirno služil vse življenje z dušo in telesom, požre ob priliki ve- likega gozdnega požara. Kaleb Gare se zaduši v ognju in dimu in se spoji s svojim idolom. Še v zadnjih trenutkih življenja ga tolaži zavest, da bo z njim vred poginil tudi goreči lan...

Med to mračno in zadržno rod- binsko dramo se oglašajo kakor

HUD ZRAČNI NAPAD POHABIL NACIJSKO PRODUKCIJO

Po eno-ledenskih hudih napadih iz zraka od strani zavezniške letalske sile, je bila nacijska vojna mašina močno pohabljena. Zgornja mapa kaže tarče, ki se jih je bombardiralo, in sme- ri, od kod so prišli velikanski bombniki.

Invasion of Hollandia

HOLLANDIA, DUTCH NEW GUINEA—This soundphoto shows "General Sherman" tanks—landed during the invasion here—assembled to form a patrol for the purpose of mopping up the remaining Japs. In background, a Jap ammunition dump blazes after having been set afire by the preliminary naval and air bombardment.

cingljanje srebrnih zvoncev med oglušljivim bučanjem orgel tolažilne besede idealne učite- ljice Linde. Ta je najsvetlejša oseba v knjigi in njena mirna, čista ljubezen do Marka razvese- ljivo sveti v razvihan meteh- strasti, ki se vžigajo v nasilju in odporu.

Umetnost Marte Ostenso se ne razodeva samo v njenem čudo- vitu zrelom poznavanju ljudi in razmer ter psihološki prodirno- sti in ostrini, s katero tako glo- boko in sigurno posega v zaplete- no duševnost svojih ljudi, mar- več tudi v njeni urejeni obliko- valni sili, s katero ugneta svojo snov in jo do najmanjšega delca prešinja z enotnim občutjem, ki vzbuja v nas dojem kozmične zvezanosti in usodnosti. V njeno delo je obenem izraz njene etično prečiščene in bogate osebnosti, ki daje njeni umetnosti še neki poseben, toplejši ter intimnejši čas življenjske bližine in nepo- srednosti.

Marta Ostenso bo preživela de- setletja, kar je dandanes izjem- na redkost, in stoji dostojno ob boku mojstru ameriškega duše- slovnega romana Nathanielu Hawthorneu (1804—1864), a ju- nakinja njenega romana "The Dark Dawn" Hattie Murker je skoraj vredna slovitega l. 1923 umrlega Nestorja angleških ro- manopiscev Thomasa Hardyja.

PRVO POGLAVJE

I

Družina je pričakovala Kale- ba Gara, toda odkrito ni nihče govoril o tem. Celo Linda Ar- cher, nova učiteljica, ki se je bi- la pripeljala pozno popoldne s postiljonom Indijancem vse od Yellow Posta in morala biti po- temtakem lačna, je pričakovala.

Niti Kalebova žena Amalija, ki se je tako živahno sukala po ku- hinji, kakor da še ne bi bilo vse dodobra pripravljeno, ni mogla prekiniti z besedo tihega presled- ka. Judita in Karli sta pomolzla nekaj krav in hodila brez pra- vega povoda v hišo in iz hiše. Po- časni, topočutni Martin je tako

korenito očistil hlev, da je bil na prvi pogled malone nenavaden. Ela, Martinova dvojčica, je igra- la na klavir, toda po vsem videzu je pozabila celo najbolj domače dele svojega repertoarja ko n. pr. "Taščico" in manj novo sklad- bo "Ben Bolt." Igrala je vendar- le dokaj dobro "po posluhu."

Učiteljica je sedela tiho na nizkem, z rdečim plišem prevle- čenem gugalniku in poslušala škripanje vmeti, ko se je uče- kala. Nekom nezaupno je mislila na dvoumna mnenja, ki so jih iz- razali prejšnji dan v Yellow Pos- tu na njena oprezna vprašanja o Garovih. Z rastočo vznemirje- nostjo se je spominjala tudi krat- kega prezirnega godrnjanja po- stiljona Johna Tobacca, ko je hotela zvedeti od njega, kakšne- ga človeka naj pričakuje v Ka- lebu Garu. Škripanje gugalnika ji je odvrčalo misel od občutka lakote, zdela se ji je, da ji guga- lnik pravi: "Kaleb, Kaleb, Ka- leb!" To ji je kolikor toliko pre- ganjalo dolg čas.

Zdajci so se odprla zunanja vrata. Judita je zopet prišla v hišo. Linda Archer jo je opazo- vala v motni svetlobi svetilke, ki je visela pri kuhinjskih du- rih. Bila je zajetnega, kljuboval- nega telesa; prsi so ji bile visoke in široke kakor fantovske; divje- razkodrani, črni lasje so se ji na temenu svetili s sinjastim si- jajem; podolgovate, ozke oči so ji bile tačas čemerne in mirne; debele ustnice so ji proti kotom upadale. Na sebi je imela de- lovno obleko in težak jopič. Sta- la je čvrsto, kakor da bi bila pri- pravljen sprejeti ali zadati uda- rec.

Judita se je približala Lindi s težkim, velikim korakom. Tej se je zdela, da še nikoli ni videla take krepke lepote.

"Ali ste morda gladni?" je vprašala naglo mladenka.

"Malo pač," je pritrdila Linda. Eli so obvisle roke v zraku nad tipkami klavirja. Pogledala je Judito in oči so ji izražale oč- tanje. Tudi mlajša deklica je na- pravila nekaj dolgih korakov, ne

da bi se bila zmenila za sestro, in izginila v kuhinjo. Nato se je pojavila v hiši s pladnjem, na katerem sta bila dva režnja do- bro omaslenega kruha in čaša mleka.

Ela je postala še bolj neje- voljna in je vstala izpred kla- virja.

"Judita, saj vendar veš, da oče ne —"

"To vam menda ne bo pokva- rilo okusa, če boste sploh dobili večerjo," je rekla Judita učite- ljici, prekinivši Eli besedo. Lin- da je sprejela ponudeno ji hra- no. Bila je preveč v zadregi, da bi jo bila mogla odkloniti.

Ela se je vzravnala in odšla brez besedice v kuhinjo. Linda je čula, da se deklica šepetaje razgovarja z materjo. Z neudob- jem je grizla kruh in srknila po- žirek mleka.

Judita, ki je navijala nitko sukanca na motek, se je zgru- dila Lindi pred noge.

"Saj lahko kar sedaj zveste,

da vas bo poskušal strahovati," je izpregovorila prostodušno. "Prišel je s tem, da morate za- radi njega čakati na večerjo. Vsakikrat, kadar pride nov učitelj, stori tako. Pričakuje nam- reč učitelja. Doslej smo imeli tu zgolj učitelje. Čaka ga presene- čenje. Toda le krepko se držite, gospodična Archer. Ne dovolite mu, da bi vas upognil.

Skozi vrata se je oglasila Ama- lija.

"Judita!"

"Nič hudega, mama. Pripove- dujem ji le, kar je res."

Ela se je vrnila v hišo in polo- žila vrč z vodo težko na mizo, kakor da bi bila zgrešila razda- ljo med mizo in svojo roko. Strah ji je nabral čelo v gube. Imela je naočnike s srebrnim okvirom, ki niso bili prvotno njej predpisani. Zavoljo tega so se ji zenice neprestano širile in na- penjale, a veke so ji bile rdeče- kaste in vlažne. Obstala je tre- notek pred mizo in ošinila z ogor- čenim pogledom Judito. Nato je s trdimi koraki odšla iz sobe.

Linda Archer je molče použila kruh in maslo. V ozračju je le- žalo nekaj tesnobnega in nobe- na suhoparna opazka ne bi bila mogla pregnati tega občutka.

Judita je očividno imela vo- ljo, da bi se naprej mučila svojo sestro, in je požvižgala psu, ki je ležal v pasjici pod stopnicami. Pes se je ozrl kvišku.

"Kaleb!" je vzdiknila rezko. Pes je skočil pokonci in našilil usesa.

Judita se je nagajivo zasmeja- la Eli, ki se je sukala v kuhinji, kakor da ni ničesar čula.

"Vidite —" je rekla Judita, ki je udarila zdaj na drugo struno. "Rad se vozi s svojim vozom okoli, da bi pokazal Islandcem, koliko prostega časa ima, ko imamo drugi največ dela in se ves dan potimo suženjsko v poti obraza."

SEZNAM

S KOM MORETE POMAGATI K ZMAGI

MASCOBE IN MASTNI ODPADKI
Prodajte vašemu mesarju

KOVINSKI ODPADKI
Povprašajte v vaši mestni dvorani

SHRANITE STARE CASOPISE
Pokličite PR. 6100 za odpremo

KOSITRNE SKATLJICE

— Operite jih
— Strite jih
— Shranite jih
— Oddajte jih

na pristojna mesta za pobiranje

Pobiranje v Clevelandu:
na vzhodni strani:
prvo nedeljo v mesecu;
na zapadni strani:
tretjo nedeljo v mesecu

Mali oglasi

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. HE. 3028

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

ČE POTREBUJETE novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in maj- hna dela na trgovskih poslopijih in do- movih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service
1106 St. Clair Ave. — CH. 8376-8377
Ob večerih: ME. 4767

TURNER RD. HARDWARE

Paints — Sporting Goods
4835 Turney Rd.—MI. 8972
Garfield Heights

GOSPODINJE—Za vaše potrebščine obiščite Sabin's Quality Corner Delicatessen Store, 13000 Madison Ave. Tu dobite fino meso za sendviče, pecivo, tobak, cigare, slaščica in gro- cerijo. Odprto od 8. zj. do 10. zv., ob nedeljah 10. zj. do 6. zv.

Ali ste potrebni vitaminov

Če se počutite trudne in ner- vovne, zaužite vitamine, ki so najboljše na trgu. Dobite jih v naši lekarni za 97c.

Mandel Drug Lodi Mandel

PH. G., PH. C.
SLOVENSKI LEKARNAR
15702 Waterloo Rd.
Cleveland, Ohio
Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30 dopoldne do 10. zvečer.
Zaprta ves dan ob sredah.

\$4 do \$6

National Heating Co.

Postrežba širom mesta
FAirmount 6516

THE VOGT ELECTRIC DISTRIBUTING CO.

8830 Euclid Ave.
SWeethriar 1434

Popravljamo vsakovrstne avtne in hišne radio aparate — posebnost na "phono-combination."

Kupi se klavirje

Grands, Studios, ali majhne Uprights. Če so v dobrem stan- ju, se takoj plača v gotovini.
MAin 5076

POPRAVLJAMO URE

DELO JAMCENO
Popravimo tudi očala in zlatino. Prodajalci Bulova, Gruen, Longines, Elgin, Hamilton ur in diamantov.
MAER JEWELRY CO.
8952 BROADWAY

ČE STE BOLNI obiščite

DR. E. E. KING
Chiropractor
9108 MILES,
vagal Broadway—DI. 2468
na domu: DI. 2454

SMITH
bo kupil 200 avtov — kakršnegakoli izdelka — kakršnegakoli modela

SMITH AUTO SALES
6115 Superior Ave. HE. 2888
Phil Smith, Mgr.

Prinesite vašo novo ali staro sliko, da jo povečamo in vam napravimo duplikate po zmernih cenah.

Gorek's Photo Service
13315 Union Ave.
LOnagacre 6192

PRIHRANITE SI DENAR!
Roofing — Siding — Popravila
Vse delo jamceno
Brezplačni proračun — Lahka odplačila

Central Construction Co.
7817 Carnegie Ave.
EN. 8383

Kupujte vojne bonde in vojno-var- valne znamke, da bo čimprej poraženo ostiše in vse, kar ono predstavlja!

V BLAG SPOMIN

TRETJE OBLETNICE SMRTI NEPOZABNE IN LJUBLJENE SOPROGE IN MATERE

MARY TURK

(Rojena PUCEL)

ki nas je za vedno zapustila 28. maja, 1941.

Pod zeleno travičo
dve leti spavaš že,
nismo Te se pozabili,
vedno brišemo solze.

Spavaj mirno, spavaj sladko,
v grobu tihem pod zemljo,
duša pa naj srečo vživa
v raju večnem blaženo.

Zalujoči ostali:

LOUIS, soprog.
LOUS JR., sinček; MARILYN, hčerka, dvojčka.
Cleveland, O., 27. maja, 1944.

"MY HUSBAND SAYS IF A WORK HERE UNTIL I PUT BACK AS MUCH AS I'VE TAKEN OUT IN MY LIFETIME, THE CROPS CORPS COULDN'T ASK ANY MORE."

ZADNJA KMEČKA VOJSKA

Zgodovinska povest iz leta 1573

Spisal AVUGUST ŠENOA — Iz Hrv. poslov. L. J.

(Nadaljevanje)

"Pomagaj Bog! Jezus, reši nas!" so vpile žene in otroci, a moški so škripali z zobmi. Bled je stal pred oltarjem duhovnik in dvigal sklenjene roke, proti nebu. Nastane hrup, s kopiti, s pestmi, s psokami in kletvijo tirajo mušketirji moške — neoborožene moške, kakor živino iz božjega hrama ven, za moškimi se stiskajo, plakajo in vpijejo blede, prestrašene žene, a župnik se vrže pred oltar božji, solze mu teko na hladni kamen. Pred cerkvena vrata se vstopi straža, na trgu stoji cela vrsta vojakov, a pred njimi se meša obupano, prestrašeno ljudstvo. Visoko dvigne baron Stettenberški glavo in zakliče:

"Hoj, psi! Veste li za zapoved? Izročite mi ključ! Ti, Lolič, psi imena tistih, ki jih izroče."

Tedaj stopi pred Taha visok, beloglav starček, širokega obraza, živih oči — starejšina Miha iz vasi Golubovca in reče mirno, položivši roko na srce:

"Kralju dajmo, kar je kraljevega, gospodu, kar je gospodovega, ali kar je naše, ne damo!"

"Vi ne daste ključa?" zavpije Tahi.

"Ne damo, pri Bogu!" zavpije Gubec, dvignivši roko, medtem ko ga je mati hotela prijeti za ramo.

"Ne damo! Ne damo!" zavpije enoglasno vse ljudstvo.

"Oj!" zagrmí Tahi in požene svojega konja za svojo četo, "streljajte, točite po psih!"

Ljudstvo zadrhti, puške počijo. Dim, plamen in grom! "Gorje! Jezus!" zaori grozen glas do neba. Razpraši se gruča. Tu pada mladenič, tu kleči žena, grabeč se za srce, tam se opoteka stari, tu se zvija od smrtne rane otrok. Kri teče, nedolžna kri po črni zemlji, kri pred licem božjim na velikonočni dan.

Vojaki so besni, zadržev se med narod, razbijajo, točijo in plenijo. Puškino kopito razdrobi glavo starčku Mihajlu, ranjen se vrže Gubec v materino naročje. A Tahi se dvigne v strementih, od radosti mu drhte goste obrvi, ustnice se mu razširijo v zloben nasmeh, a oči se mu svetijo kakor zmaju. Veselo gleda na to razbojništvo, kjer plaka žena nad mrtvim možem, kjer pobira mati ostanke zaklanega otroka, kjer si pulijo ljudje lase in se točijo po prsih, toda on ne sliši nič, ne čuti nič. Zakadi se med tropo, zdriža k cerkvenim vratom, ka-

mo je zavlekla Gubčevka sina in zamahne s sabljo, toda kakor levinja se postavi starica pred njega in vpirajoč svoje veliko solzno oko vanj mu reče:

"Udari!"

"Strani baba!" zagrmí Tahi in zamahne vnovič — a v tem trenutku stopi pred cerkev duhovnik in zakliče, držeč srebrno razpelo:

"Na to skalo bom zidal cerkev in peklenska vrata je ne bodo premagala!"

Trinog se ustraši, roka mu omahne, ljuto obrne svojega konja in zdriža v grad. Tedaj se prikaže podžupan Jurij Raškaj, ki je prišel iz Zagreba na poziv Štefana Grdaka in zapove v banovnem imenu, da se niti roka ne sme dotakniti kmetov.

Velika noč je, spomin krvave daritve Jezusove, tužno plaka mrtvaški zvon, v stubiški cerkvi leže telesa mrtvih kmetov, ob njih kleči duhovnik in moli za nedolžne duše, a po brdih se sliši tarmanje vdov in jok otrok-sirot.

Tretji dan po večni noči kleče pred oltarjem brdovskim trije kmetje, eden iz Stubice, drugi iz Susjeda in tretji iz Brdovca.

"Sinovi!" reče župnik Babič, blagoslovivši moše, "Bog naj vas vodi! Vaše rane sem zapisal v to pismo. Nesite ga pred svetlo lice kraljeve milosti, odkrite mu svoje srce. Kralj vam bo pomagal, to naj vam bo edini up. Ti pa, o Bog, razsvetli srce vladarjevo!"

XIX.

Lepo je poletje, pokrajina mirna, mirna kakor v grobu. Poizgubila se je mučeniška kri pred stubiški cerkvijo, kmečki poslanci so se vrnili od kraljevega doma, kjer se jim je reklo, da bo krona odredila, kar bo potrebno. Kmetje so potrti, molče, ne upajo si skoro dihati. Tahi je gospodar. Tahi je silen. Čudni so ti dnevi na Susjedu. Gospo Heleno razjeda črv. Na svoji postelji pod sliko Arlandove Dore se zvija bolna. Lica ji žare od smrtne vročine, oči se ji vrte, stiška zobe, da ji ne uide duša, da se osveti svojemu nezvestnemu možu. Vse je izvedela, vse. Smrt jo drži prikovano na postelji, mrzli smrtni znoj ji stopa na čelo, Tahi pa se veseli v družbi oskrbnice nečistnice. "Oh, naj živim, živim!" vzdihuje Helena. Zastonj! Smrt

jo tira v grob, ljubosumnost jo vleče proč od groba. Obupano se zvija, moli, kolne, joka in vzdihuje: "Naj živim! Živim!" A Tahi se ne meni zanjo. Draškovič se mu je prijazno nasmejal, Bator ga škiti, cesar je daleč, nebo visoko. Smeje se Tahi in pije, smeje se, ker ga, norega starca, odlikuje lepa grešnica, smeje se, ker se guga na vesalih kmet. Bleda mesečina si je skozi odprto okno. Ej, mesec! Vidiš-li belo, polno roko oskrbnice? Kakor kača se ovija okoli starčevega tilnika. Kakor kače padajo črni, razpuščeni lasje mlade oskrbnice na starčeve sivo glavo; njegovo oko umira od strasti, diha njenih ust že in pali. Starec, pijan od naslade, se zakrohoče in pokaže s prstom skozi okno na griček:

"Vidiš-li dušica," zavpije, "kako se guga nekaj tam na drevesu? To je kmečki pes. Rekel ti je, da si nečistnica. Sedaj visi. Ha, ha, ha! Glej obletavajo ga krogarji! Na vaše zdravje, črni tovariši!" zakliče Tahi, skoči kvišku in izprazni vrč vina.

Grešnica se smeje, krogarji pa krakajo! — Bleda mesečina obseva obraz gospe Helene, odseva Dorino sliko. Privzdigne glavo in obrne blede lice proti mesecu! Čuj, Helena! Čuj! Krogarji krakajo! Smrt gre, smrt! In Tahi! Kje je on? — Prešestnik! — Groza! — Tahi se razveseljuje — Helena umira.

V grad prihaja na konju tujec iz Zagreba.

"Kje je gospodar?" vpraša slugo.

"Ne vem," odgovori Peter Bošnjak, ki je prišel pred vrata.

"Hm, brčkone nadomestuje oskrbnika Loliča," se nasmehe Drmačič, ki je igral s Petrom kocke.

"Peljite me k njemu! V imenu kraljevem!" reče tujec.

Peter prižge luč. Pelje tujca do oskrbnikove hiše in potrka na vrata. Iz hiše prileti Tahi.

"Kateri predreže me vzemirja tako pozno po noči?" zavpije Tahi in pomeri tujca od nog do glave.

"Homo regius!" odvrne tujec. "Ste vi mogočni Franjo Tahi, vrhovni kraljevi konjar?"

"Da," reče Tahi začudeno.

"Tu imate pismo z velikim pečatom od kraljevega odvetnika Blaža Hazafyja."

"Od kraljevega odvetnika? Kaj hoče od mene?"

"Berite sami! Z Bogom!" reče tujec in odide.

Tahi iztrga slugi luč, se vrne hitro v sobo, razmota pismo in prične čitati, bledeti, drhteti.

"V imenu božjem, kaj je?" zavrisne Lolička.

"Kaj je?" vzkipi Tahi. "Vidiš-li onega na vesalih? Ta me je tožil. Kmet me toži. Čuješ-li krogarje? Moje glave iščejo — moje glave!"

"Ste-li znoreli, gospodar?" se prestraši Lolička.

"Jaz?" se nasmeje stari krogar.

"Zdrav sem in zdrave pameti. Kralj me kliče pred sodbo, kjer se sodi kri za kri. Oh, iz zasede pošiljate vi svoje strele, bojazljivci! Pridite na polje! Tukaj sem! Vaša črvena pravda se bo odbila od moje duše, kakor turška krogla od mojih železnih prsi!"

Z brzim korakom pohiti Tahi v zgornje stanovanje. Na pragu ga pričaka sluga, bled, prestrašen.

(Dalje prihodnje)

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

"This model is especially popular this season."

Za delavce

Dekleta in žene

pomagajte pridobiti vojno

MI POTREBUJEMO

Strojne operatorice

Inšpektorice

Tool Crib Attendants

Time Keepers

Za splošno tovarniško delo

Visoka plača od ure in overtime

Dnevni in nočni šift

10 ur dela dnevno, 6 dni v tednu

Centralna lokacija. V neposredni bližini z vsake strani mesta

Bishop & Babcock

Mfg. Co.

1285 E. 49 St. — od St. Clair

Mali oglasi

Dve odrasli osebi

iščeti stanovanje s 4 ali 5 sobami; oba zaposlena. Želi se dobiti v slovenski naselbini. Kdor ima za oddati, naj pokliče MUL. 8389.

Moderno

urejeno stanovanje na 15912 Corsica Ave., v Collinwoodu se odda v najem. Pokličite IV. 1836.

POZOR! — Posetite
Fleet Beverage Store
na 6501 FLEET AVE.
V zalogi imamo fina vina, izborni pivo; več izdelkov. Naša kakovost in cene vam bodo ugajale. Odprto od 10. zj. do 8. zv.

Harvard Moving Co.
9008 Harvard Ave.
DI. 2569 — DI. 5973
Selimo kadarkoli in kamorkoli
Zanesljiva posluga
Stanley Way, poslovođja

KUPEC

iz Californije, se tu nahaja. Plača izredno visoko ceno za vaš rabljen avto. Pogovorim se z vami v slovenscini

OHIO AUTO SALES
4307 Euclid Ave. EN. 0932—0933

Takoj plačam

v gotovini najvišjo ceno za vaš rabljen avto. Pogovorim se z vami v slovenscini

United Motor Service
7200 BROADWAY

STOP Scratching *Relieve Itch Fast*
For quick relief from itching caused by eczema, athlete's foot, scabies, pimples and other annoying skin troubles, use cooling, medicated, liquid D. D. D. PRESCRIPTION. A doctor's formula. Greaseless and stainless. Soothes, comforts and quickly calms intense itching. 35c trial bottle proves it, or money back. Don't suffer. Ask your druggist today for D. D. D. PRESCRIPTION.

WHERE THE FUEL GOES

FARMERS in the Corn Belt used over one billion gallons of gasoline and kerosene in their tractors last year.

PRODUCE AND CONSERVE **SHARE AND PLAY SQUARE**

FOU

FIGHTS

PRODUCE AND CONSERVE **SHARE AND PLAY SQUARE**

PRODUCE AND CONSERVE **SHARE AND PLAY SQUARE**

PRODUCE AND CONSERVE **SHARE AND PLAY SQUARE**

PRODUCE AND CONSERVE **SHARE AND PLAY SQUARE**

PRODUCE AND CONSERVE **SHARE AND PLAY SQUARE**

PRODUCE AND CONSERVE **SHARE AND PLAY SQUARE**

PRODUCE AND CONSERVE **SHARE AND PLAY SQUARE**

PRODUCE AND CONSERVE **SHARE AND PLAY SQUARE**

PRODUCE AND CONSERVE **SHARE AND PLAY SQUARE**

PRODUCE AND CONSERVE **SHARE AND PLAY SQUARE**

PRODUCE AND CONSERVE **SHARE AND PLAY SQUARE**

PRODUCE AND CONSERVE **SHARE AND PLAY SQUARE**

PRODUCE AND CONSERVE **SHARE AND PLAY SQUARE**

PRODUCE AND CONSERVE **SHARE AND PLAY SQUARE**

PRODUCE AND CONSERVE **SHARE AND PLAY SQUARE**

Za delavce Za delavce

PRODUCIRAJTE ZA NAPADALCE

Pomagajte nam izdelati kritične vojne produkte
Mi potrebujemo

Metal Stampings

Inšpektorje

Die Repairmen

in

Die Makers

Pomožne

Shear

Operatorje

Punch Press

Operatorje

Moške in ženske

The Geometric Stamping Co.

VOJNA TOVARNA

1111 East 200th Street

Operatorja

dvigal

Steel

Storage

Klerka

Packers

in

Loaders

Pometače

Pometače

Ivanhoe 3800

MOŠKE IN ŽENSKE

se potrebuje za

splošna tovarniška

dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas.

Zglasite se na
EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.

National Carbon Co., Inc.

STROJNI OPERATORJI

PUNCH PRESS OPERATORJI

PUNCH PRESS POMOČNIKI

BROCH OPERATORJI

SHORT-CUT LATHE OPERATORJI

NOTRANJNI IN ZUNANJNI BRUSACI

MILLING MACHINE OPERATORJI

DIP TANK BARVARJI

OSKRBNIKI FORNEZOV

INŠPEKTORJI

NEIZKUŠENI DELAVCI

Visoka plača od ure in overtime

The Cleveland Tractor Co.

19300 Euclid Ave.

19300 Euclid Ave.

19300 Euclid Ave.

19300 Euclid Ave.

19300 Euclid Ave.

19300 Euclid Ave.

19300 Euclid Ave.

19300 Euclid Ave.

19300 Euclid Ave.

19300 Euclid Ave.

19300 Euclid Ave.

19300 Euclid Ave.

19300 Euclid Ave.

19300 Euclid Ave.

19300 Euclid Ave.

19300 Euclid Ave.

19300 Euclid Ave.

19300 Euclid Ave.

19300 Euclid Ave.

19300 Euclid Ave.

Mali oglasi

Hiša naprodaj

Proda se nova moderna hiša za 2 družini. 10 sob, forniz na plin, 2 garaži; na Grovewood Ave. Vpraša se na 956 E. 185 St., ali pa pokličite IVanhoe 5888.

ODRASLA DRUŽINA

išče stanovanje s 4 ali 5 sobami, v collinwoodski ali euclidski naselbini, v bližini polnične železnice. Kdor ima za oddati naj do 1. junija pokliče EX. 3086.

Hiša naprodaj

za 2 družini, po 5 sob; je lahko za družino ali pa za "roomer-je" zgoraj. Velika lota, 40x200. Poizve se na 15307 Holmes Ave.

Privatna oseba

želi kupiti avto, novejšega izdelka, ki je v dobrem stanju. Plača v gotovini. Kdor ima, naj pokliče HENDERSON 3756.

Kupi se

majhno varnostno shrambo (safe). Kdor ima naprodaj naj pokliče KENmore 6244.

Proda

ali se odda v najem na "lease" zidano poslopje, v katerem je trgovina, 8 sobno stanovanje in dvorana za seje. Prostor za parkiranje avtov. Nahaja se v